

El llenguatge

Els empleats

H / x / 1978

El rebulí del verb «emplear», castellanisme ben conegut, que té el seu equivalent més exacte en la forma emprar, avui inusual en la llengua parlada d'una bona part del nostre domini lingüístic, i per substituir el qual es proposen també altres verba com usar, utilitzar, servir-se i, especialment, la locució fer servir, comporta també força sovint, però indegudament, el de la forma substantivada empleat, que designa el qui treballa a sou en un servei públic, el comerç, etc. El substantiu empleat ens prové, certament, del castellà, però ja sabem que la llengua ha acceptat un cert nombre de castellanismes, tal com ho ha fet amb alguns gal·licismes, anglicismes, italianismes i mots d'altres procedències que, en un moment determinat, s'ha considerat que ja havien arrelat en la nostra expressió o que hi resultaven útils o necessaris per huir significat especial. El cas és que empleat figura ja a la primera edició del nostre Diccionari normatiu amb el significat que hem indicat i s'hi pot, per tant, recórrer legítimament.

Però aquest rebulí del substantiu «empleat», conseqüència, com hem dit, del del verb «empear», va originar, fa fa temps, que hom posés en circulació una forma, que podríem qualificar d'arbitrària, per tal de reemplaçar-lo: «emplegat». Es tracta d'un terme que no apareix a cap dels repertoris lexicals de la llengua: únicament a l'Alcover. Molt trobem el verb emplegar sinònim de plegar o embolicar, que solament al Rosselló és usat amb el mateix valor que «empear», però és ben poc probable que sigui emparant-se en aquest ús dialectal que s'hagi volgut imposar questa forma «emplegat», que de tant en tant fa la seva aparició en algun text imprès, i de la qual caldria prescindir. Podem recórrer sense cap escrúpol a «empleat» termen que pot alternar amb dependent, funcionari, o uns de recent imposició, administratiu. En canvi, no és admissible «empleu», violenta catalanització de «empleo»: disposem, en aquest cas, del termes col·locacions plaça, càrrec, etc.

Albert Jane